

OBSAH

PŘEDMLUVA	6
FOTOAPARÁTY	10
OBJEKTIVY	14
OSVĚTLENÍ A PŘÍSLUŠENSTVÍ	18
POČÍTAČE A SOFTWARE	22
TVORBA OBRAZU	26
PRÁCE SE SVĚTLEM	58
FOTOGRAFOVÁNÍ LIDÍ	90
DESET NEJLEPŠÍCH TECHNIK VE PHOTOSHOPU	120
REJSTŘÍK	142
PODĚKOVÁNÍ	144

PŘEDMLUVA

Než jsem začal psát tuto knihu, položil jsem si otázku, co konkrétně je tajemstvím dobré portrétní fotografie. Kdokoli i s velmi jednoduchým vybavením může vyfotit portrét, takže co zapřičiňuje, že je některá fotografie lepší než jiné? To je velmi obtížná otázka už proto, že na ni neexistuje žádná definitivní odpověď, ale je mnoho různých způsobů, s jejichž pomocí může fotograf zachytit unikátní povahu portrétovaného a vytvořit tak snímky, na které bude pyšný.

Tato kniha nemá za cíl učit vás pokročilým a složitým technikám osvětlení ve studiu ani v přirozeném prostředí, ale ukáže vám, jak dosáhnout profesionálních výsledků pomocí několika jednoduchých a snadno osvojitelných postupů.

Anglický Oxfordský slovník definuje portrét jako „například malířem nebo fotografem vytvořenou podobiznu nějaké osoby, zachycující nej-

častěji její tvář“. Nicméně portrét (pocházející z francouzského slovesa *peindre*, neboli zpodobňovat) by se neměl omezovat pouze na fyzickou podobu člověka. Měl by odrážet i jeho osobnost, a to bez pomoci slov. Měl by také zachytit jeho náladu – ať už je to veselost, smutek, síla nebo bezbrannost – ale musí i v divácích vyvolat nějaké emoce. A to tak, že se budou zajímat o to, kdo je ta osoba, na kterou se dívají, jaký je její příběh a na co asi myslela ve chvíli, kdy byl snímek vyfocen.

Neexistují dva stejní lidé. Každý jsme jiný, každý má svou osobitou povahu, své silné stránky i slabosti. Ani dvě identická dvojčata nejsou absolutně stejná. Možná vypadají stejně, ale ta „stejnost“ je jen povrchní. A právě rozdílnost, individualita, je tím, co má být v portrétu obsaženo, pravdivé zachycení osobnosti je tím, v čem spočívá rozdíl mezi dobrou a špatnou fotografií.

Přednosta stanice

Dobry portrét zachytí vnitřní osobitost jedince stejně dobře jako jeho fyzickou podobu. Pokud chcete něco takového zobrazit, potřebujete nejen suverénně ovládat své fotografické vybavení, ale i umět vycházet s lidmi.

Canon, objektiv zoom 24–105mm, f/4, aktuálně 65 mm, ISO 100, 1/60s na f 5,6

Eva

Pokud budete fotografovat v době okolo západu nebo východu slunce, získáte měkké a přirozeně působící teplé světlo, jehož výsledkem bude snímek se skutečnou atmosférou.

Nikon DX, objektiv zoom 70–200mm, f/2,8, aktuálně ISO 100, 1/250s na f 4

SVĚTLO

V portrétní fotografii (stejně jako v jakékoli jiné) je kvalita světla velmi důležitá a nemělo by se na ni zapomínat. Ti nejlepší fotografové krajiny časem zjistili, že výborné snímky krajiny vznikají v době okolo východu a západu slunce, zvané „zlatá hodina“. Tento čas je výborný i pro podávané portréty.

Měnící se charakter přirozeného světla můžete využít jako nástroj pro vyjádření svého záměru. Stejně jako malíř pečlivě vybírá své barvy a štětce, fotograf volí efekt, jaký má na tvář portrétovaného aktuální kvalita světla.

Profesionální fotografové se různým světelným podmínkám vždy vědomě přizpůsobují, ale pro někoho, kdo toho o světle a jeho chování ví jen málo, je tohle všechno jen nevědomá reakce. Každopádně pokud se naučíte pozorovat, jak světlo působí na objekt, a začnete si uvědomo-

vat, jak změny jeho kvality ovlivňují vaše vnímání a to, jaké pocity ve vás vyvolává, časem se stanete mistrem světla ve studiu i kdekoli jinde.

Asi nejkrásnějším a nejideálnějším ze všech typů světla je to denní. Studioví fotografové na celém světě investují obrovské množství času, úsilí a peněz, aby dokázali na přání napodobit prchavou přirozenost denního světla, aby mohli pracovat i za nevlídného počasí a mohli světelné podmínky sami kontrolovat. Ale nejlepší na přirozeném denním světle je to, že je tak levné! S pomocí několika fotografických a počítačových technik můžete denní světlo přetvářet a kontrolovat nekonečným množstvím způsobů tak, že vzniknou nádherné fotografie. Ano, můžete ho napodobit, ale jen za cenu toho, že utratíte jmění za drahé vybavení, studio a jeho pronájem. Nezapomínejte na flexibilitu a pohodlí, jaké vám běžně denní světlo poskytuje.

Lea

Nepotřebujete drahé vybavení a světla, abyste mohli vytvořit portrét, který zaujme. Pro vytvoření poutavého snímku stačí i pouhé denní světlo se svou širokou, jemnou paletou barev, kontrastem a tonalitou.

Nikon, objektiv 85 mm f/1,8, film Fuji Reala 100 ASA snímáný na 64 ASA, 1/500 s na f 4

Samozřejmě, že je studiové osvětlení důležitou součástí fotografova vybavení. Je totiž spolehlivé, stálé a přizpůsobivé – ale abyste z něj měli opravdový užitek, musíte suverénně znát i své ostatní vybavení. Dejte si záležet na tom, abyste vyzkoušeli různá příslušenství fotoaparátu, různé odrazné desky a jejich nastavení, naučili se využívat i drobných rozdílů mezi nimi, protože opravdové porozumění je jediná cesta, jak se stát skutečným mistrem. Bez ohromné dávky zkušenosti bude sebelepší studiové vybavení produkovat pouze fádňi výsledky. Mnoho profesionálních studiových fotografů si prostě jen vezme velký plochý softbox nebo odrazný deštník a začnou střílet od boku ploché, neoriginální snímky přesycené světlem. Pamatujte si, že stín hraje na působivých snímcích nezastupitelnou roli – stín je něčím, jako je odmlka v hudbě, i v básni musí zůstat některá slova nevyřčena – pokud je světlo jin, jang je stín.

KOMPOZICE

Stejnou měrou jako stín a světlo je důležitá i dobrá kompozice. Tato část je velmi často opomíjena amatéry, kteří ve spěchu fotí jen náhodné okamžiky, ale pro každou dobrou, ať už portrétní či jinou, fotografii je kompozice základem. Přestože existují určitá, široce přijímaná kompoziční pravidla, ve skutečnosti neexistuje žádný způsob komponování obrazu, který bychom mohli jasně označit za dobrý či špatný. Není možné vysvětlit pouhými několika větami složitost dobrého rozvržení obrazu, ale jakmile pravidla kompozice zvládnete, budete dělat vyvážené fotografie, na kterých základní pravidla kompozice využijete ve svůj prospěch. Pak možná přijde chvíle, kdy tato pravidla budete chtít narušit, prolomit tyto konvence, a zkusíte dělat odvážnější snímky, ale toto všechno musí přijít až s bohatými zkušenostmi, po objektivní analýze práce své vlastní i té ostatních fotografů. To, co z toho nakonec vzejde, musí vycházet z vašeho nitra, spolehněte se proto na své instinkty, na své osobité vidění a pokuste se rozvinout svůj vlastní kreativní styl.

JAK ZACHYTIT CHARAKTER

Když fotografujete portrét, snažíte se zaznamenat dvourozměrným obrazem osobu, která před vámi stojí v třírozměrné podobě. Ale kromě toho chcete zachytit i čtvrtý rozměr – její osobnost. Abyste to zvládli, musíte si nejprve položit otázku, co o ní chcete vlastně říci. Chcete zachytit krásu a půvab ženy, mužnou sílu muže nebo vyjavit nevinnost či rozechvění dítěte? Ať už je to jakkoli, jako fotograf musíte danou osobu podrobit pečlivému zkoumání – jak je oblečena, jak se chová, vyjadřuje, gestikuluje, vnímejte řeč těla i jeho stavbu. Naučte se vnímat a interpretovat tyto signály – zjistíte, že tak máte v ruce ohromnou sílu, která vám pomůže k tomu, abyste vytvořili dobrý portrét.

Nakonec asi to nejdůležitější: dejte do toho kus sebe sama. Dobrý portrét totiž nedělá jen technika, ale i lidské dovednosti. Každý si vytvoří svůj vlastní způsob, jak fotit portréty. Někteří využijí své komunikační dovednosti, aby portrétovaného uvolnili, jiní zjistí, že ticho při fotografování jim

pomáhá dostat na povrch osobitost portrétovaného. Někteří fotografové mají rádi, když se portrétovaný jemně usmívá nebo hlasitě směje, zatímco jiní preferují zamyšlený či vážný výraz, aby postřehli vnitřní osobnost jedince.

Někdy ty nejlepší snímky vzniknou s prvním stiskem spouště, jindy to bude trvat celý den, než uděláte poslední snímek, s kterým si řeknete, že tohle byl teprve ten pravý. Tohle všechno se časem spolu se zkušenostmi a vaší trpělivostí stane intuitivní, vy přestanete přemýšlet nad fotoaparátem a prostě jen začnete dělat fantastické snímky.

Takže jak se vy vyrovnáte s tímto těžko uchopitelným úkolem? Cílem této knihy je dát vám k dispozici množství triků profesionála, za kterými stojí roky mé praxe, mnoho nezdarů a spousta vteřin exponování, než jsem se to všechno naučil. Přečtěte si ji a zjistíte, jak fotografovat lidi jako profesionál.

Robert a Grace

Dobrý portrét vyjádří a dokáže na diváka přenést emoce. Vždy se snažte vyjádřit náladu portrétovaných a vystihnout ten okamžitý moment, kdy byl portrét pořízen.

Fotoaparát Mamiya, objektiv 150 mm f/3,5, film Kodak T-Max 400 ASA, exponovaný na 1/250 s, při cloně f 8

